

Kulla sõber Herman Rajamaa,

Aitäh ridade eest, mis saabusid hiljuti ja mis ma saatsin edasi kohalikule Eesti Seltsile, et nad oma 40 aasta juubeliteoses mainiksid ka Eesti Kooli!

Eks oli seda asja siis kaalutud, *ja* kõik, kes kõne alla oleksid tulla võinud on "kaalutud ja kerged leitud" või lihtsalt ütelnud ei.

Siis oli Lilian Esop soovitanud pöörduda vana haige Leinjärve poole, kuna Baltimore noorus austavat ja armastavat teda kui noorte sõpra.

Ja ma ei saanud ütelda ei.

Panin paberille BALTIMORE EESTI KOOL.

Aga siis tuli mulle mõte, et see on juubelikirjeldus, 20 aastat Baltimore Eesti Kooli, ehk nagu August Mälk mainib oma memuaarides "Hommikust keskpäevani" "vilja-aastad"

Ma siis kõhendasin seda minu kirjutise koopiat nii, et sellest sai BALTIMORE EESTI KOOLI 20 VILJA-AASTAT.

See on siin kaasas. Ehk leiab armu ja paika Bülletääni järgmises numbris.

Muidu on tervis ikka tablettide ja arstide najal. Ka memme süda on haigestunud. Väasin väga kergesti. Ja mu memuaarid on jäänud toppama Tallinna Tõnismäele ja enam edasi ei saa....

Palju tervitzi Sulle ja Su omadele! Sinu

A. Lehtyan

See kool alustas tööd 1955/56 õppeaastal kohaliku Eesti Seltsi poolt kokku kutsutud õpetajate ja lastevanemate koosoleku otsuse põhjal. Ta nimetati algul "Baltimore Eesti Organisatsioonide Täienduskooliks", et teda eraldada tookord tegutsenud "Baltimore Eesti Täienduskoolist", mis oli moodustatud 1953.a. Markuse koguduse pühapäevakoolist lahkunud vähemast osast, milline kool ei tegutsenud kaua. Paari aasta pärast nimetati see pikanimeline kool "Baltimore Eesti Kooliks". Ei vastanud ju kool kuidagi Eestis tegutsenud täienduskoolide tüübile.

Kool asus algul YWCA International Centeri ruumides 16 S. Patterson Park Ave. Algul kitsavõitu ruumid avardusid peagi YWCA hoone ümberehituse tõttu. Ent alates 1964/65 õppeaastast on koolil õnn töötada Eesti Majas, 1932 Belair Road. Niigi lähedad ruumid avardusid veelgi, kui Eesti Maja saalile ehitati juurde lava.

Kool seadis oma ülesandeks: Õpetada lapsi eesti keelt kõnelema, lugema ja kirjutama. Tutvustada neid Eesti ajaloo ja meeteadusega. Säilitada eesti laulu. Õpetada usuõpetust ema/keeles. Suunata kasvatust rahvuslikus vaimus.

Klassid nimetati õpperühmadeks, mis moodustati õpilaste vanuse järgi. Algul oli õpperühmi neli: 6-8 a., 9-11 a., 12-13 a., 14-16 a. Oli hää, et juba algul suudeti kaasa tõmmata noori eriti 13-15 a. vanuses, kuna märgati, et eesti keele õppimine areneb tõhusamalt just 13-14 a. alates. Peagi kujunes õpilaste vahus 5-17, isegi 18 aluaastani. Normaalselt töötavad lapsed koolis 10-11 õppeaastat ja lahkuvad tavaliselt Ameerika keskkooli vanemaissse klassidesse jõudnuina. Ei puudunud ka juhtumid, mil õpilasi koolist lahkus alles järgmisel sügisel ülikooli minnes. Paarikümne aasta jooksul on koolist kuni 17-18 eluaastani läbi käinud üle 30 eesti noore. Ei ole puudunud ka varemini lahkunud, kas elukoha vahetuse või kodude huvi puudumise tõttu. Kahjuks on koolis käinud umbes 50% kooliringkonna eesti lastest. Kuni 1970.a. õppisid koolis ka Washingtoni lapsed, ent neile loodi oma kool, kuna laste transport oli väsitav. Kooli juurde asutati kord isegi klass eesti keelt mitteoskajale, millest üllatusena osa võttis ka ameeriklane-ema oma lastega. Viimaseil aastail on kooli juurde loodud lasteaed ja hakatud õpetama rahvatantsu ja tütarlaste võimlemist. Vanemaealiste noorte koondamisega Eesti Majja on Eesti Kool kujunenud selle Maja tulipunktiks, kuna ta on andnud kohalikele nais- ja meeskoorile noorte järelekasvu, pannud Eesti Maja kõlama, nagu tabavalt mainis üks külastaja.

Rida aastaid püüdis kool harrastada ka pillimängu, mille edu märgiti koolitunnistustele. Väikesest algatusest tekkis 17 liikmeline korralik pasunakoor, kus olid esindatud kõik vajalikud pillid ja kus virkadeks pasunapuhujaiks olid ka tütarlapsed. Harjutused toimusid äripäeva õhtuti, kuna pühapäev kulus teistele ainetele. Koorijuhi Evald Tammaru haiguse tõttu on koor juba paar aastat vaikivas olekus. Kooli pasunakoorigil on lasunud ka esinemine avalikel ettekannetel, skautluse laagreis ja isegi ameerika üritustel.

Eesti Seltsi poolt 1965 asutatud kuukiri "Baltimore Eesti Organisatsioonide Bülletään" on jätnud kooli noortele täita ühe lehekülje, kust kirjamehi ja kirjanektsisid on juba ulatumas ajalehe veergudele.

Kooli peavad üleval lastevanemad, kes on moodustanud koolinõukogu, mille

esimeheks on rida aastaid olnud Voldemar Liiv (Eesti Maja esimees) ja viimaseil aastail Mary Tüür-Willin (Eesti Seltsi abiesimees). Õppemaks on olnud \$25 perekonnalt, kooli toetab peale Eesti Seltsi, kellelt on köetud ja valgustatud ruumid, veel kohalik Markuse kogudus. Suuremaid tulusid on koolil õnnestunud hankida pidudest. Kool kannab ise hoolt ruumide puhastamise eest. Algul oli selleks palgaline koristaja, ent viimaseil aastail on selle ülesande tasuta teha võtnud noored emad - Anne Liia Deklau ja Oie Peets, kes on suutnud pörandad muuta säravaiks.

Õpetajaid oli algul 5, hiljem juba 9, praegu jällegi 5. Nad on töötanud tasuta, saades vaid sõiduraha \$2 õppepäevalt. Mitmel aastal jätsid mõned õpetajad sellegi summa välja võtmata, võimaldades ehitada ühele suuremale ruumile liikuva vaheseina, soetada uueid hääd koõlilauda, sisustada kooli raamatukogu ja igal aastal korraldada kooliekskursiooni Ameerika vaatamisväärsustele. x) *Õpilaste arv....*

Kool töötab igal pühapäeval kella 9:30 h. kuni kella 13, mil on viis 40 minutist õppetundi, kooliaastas 25-27 õppepäeva (oktoobrist järgmise aasta maini).

Koolijuhatajaks oli kaua aastaid Evald Tammaru, siis lühemat aega Meeta Liiv, praegu on need ülesanded Ester Ulmi õlgadel. Õpetajainel on töötanud: Lillian Esop, Heta Iise, Aleksander J. Leinjärv, pastor Uno Plank (usuõpetus), Tõnis Roosmaa, Leida Siimsen, Linda Ülenurm, kõik kohalikud. Washingtonist töötasid õpetajaina: Aade Ambre, Irja Grabbi, Maija Paabo ja Maire Raus. Praegu õpetavad koolis Ester Ulmi juhatusel: Mai-Kaja Kork, Lea Kiik (rahvatants), abipraost Max E. Saar (usuõpetus) Ilme Roomets, ja Lillian Maiste (kelle hooles on lasteaed) ja Juta Zacharski (kes õpetab ka laulu oma õpperühma töö kõrval). Tütarlaste võimlemist abistab Saima O'Croinin.

Kooli on paar korda külastanud (1970 ja 1972) Rootsi eesti koolide koolinõunik magister Herman Rajamaa, keda kool vastu võttis ja *keel* pidas õpetajaile instrueerivaid koosolekuid, mis tõhusalt kaasa aitasid õppetöö edule. USA õpetajad on *lõpetanud* koondisse, mille esimeheks on Eduard Kärner ja abiesimeheks meie kooli juhataja Ester Ulm. Koondis kuulub Eesti õpetajate Keskühingusse, mille esimeheks on mag. Herman Rajamaa. Keskühing annab välja *oma* bülletääni.

Baltimore Eesti Kool on juba paarkümmend aastat olnud ja ta jääb eesti silmapaistvaks rahvusliku vaimu ning meelsuse taimelavaks, ühes teistes linnades arvate koolidega. Need koolid väärivad organisatsioonide, keskuste ja eestlastkonna senisest suuremat tähelepanu. Palju aitab kaasa Eesti Rahvuskomitee pool elustatud Eesti Koolide Keskus, keda ERKÜ rahaliselt toetab. Selle esimeheks on Gaston O. Randvee ja sekretäriks Baltimore Eesti Kooli kauaaegne õpetaja Lillian Esop.

Olgu Kõigeväelise arm ja Eesti Rahva Vaim eesti koolidega paguluses, et nad õitseksid, kasvaksid ja elaksid!

Aleksander J. Leinjärv

7-26-75

Õpilaste arv oli algaastail ~~40~~^{ligi} 40, ent Washingtoni laste ärajäämise tõttu on see arv ~~4~~ langenud alla 30. 1974/75 oli neid 25, ent lasteasud oma 11 kasvan-
dikuga töötavad rõõmustavat järelkasvu.